

састављен од 130 чланова изабраних по изборном систему који је предвиђао и Устав од 1888. Законодавну власт су делили и вршили заједно краљ и Народно представништво, тако да су и један и други имали право законодавне иницијативе, предлагања закона с тим да су у Народном представништву оба дома била равноправна у законодавној делатности. Тако се ни један закон не може издати, укинути, изменити или обуставити пре него се већином гласова усвоји у Народној скупштини и Сенату. Због дводомног карактера (постојања Сената као горњег дома) Народно представништво је изгубило лаички и демократски елемент и снагу јер је установа другог дома превасходно имала за циљ да заштити богату и утицајну мањину од сиромашне скупштинске већине изабране на демократским изборима. За разлику од претходног Устава, овим није предвиђена одговорност владе и министара пред парламентом јер су они, супротно духу парламентаризма, зависили од краља који их је постављао и смењивао по својој вољи. Поред владе, која није била парламентарна, остао је исти као и пре и Државни савет са 15 чланова и са уставном позицијом и овлашћењима саветодавног органа и административног суда који је био другоразредног значаја у односу на краља и Народно представништво. Судска власт је и даље гарантована судовима који треба да је врше сходно начелу њихове независности и непокретности судија, с тим што се детаљно регулисање судске организације и њене надлежности препушта самом закону. Као што је овај Устав заостајао за претходним у погледу организације власти, тако је учинио један корак назад и у погледу гарантовања грађанских права. Пре свега, лична права нису била заштићена и гарантована као пре јер је, рецимо, изостала забрана прогонства грађана из земље или претеривање из једног у друго место, али и у погледу претреса стана за који се не тражи као пре да се врши уз присуство два сведока или забрањује ноћу. И у погледу политичких права, Устав од 1901. није садржавао оне гаранције које су постојале пре а то се види посебно код слободе штампе која је штуро регулисана и трпи законска ограничења. Све у свему, овај Устав од 1901. је значио један корак назад у развоју српске уставности. Увођење Сената, ограничење бирачког права, укидање парламентарне одговорности владе и др. су биле недемократске мере и уставна решења која су значила враћање ка личном режиму за који се веровало да заувек припада прошлости.

4. Устав Краљевине Србије од 1903.